

Директор:
Чернюк Володимир Іванович,
член-кореспондент НАМН України,
професор, доктор медичних наук

Державна установа

"Інститут медицини праці імені Ю. І. Кундієва Національної академії медичних наук України"

«Юрій Ілліч залишив науково-дослідний інститут світового рівня, що служив моделлю для розвитку Американського Національного Інституту медицини праці»
д. мед. н. Даніел Григорчук (Іллінойський Університет, Чикаго, США)

01033, м. Київ - 33, вул. Сакаганського, буд. 75

Кадри вищої кваліфікації: 1 академік НАМН України, 3 члени-кореспонденти НАМН України, 6 професорів, 14 докторів наук, 29 кандидатів наук.
Загальна кількість працюючих: 231 особа.

Основні напрями діяльності Інституту:

Вивчення механізмів ізоляції дії шкідливих виробничих чинників різної природи та вдосконалення науково-методичних засад їх гігієнічної регламентації

Епідеміологічні дослідження здоров'я працюючого населення та розробка науково обґрунтованих критеріїв оцінки та управління професійними ризиками здоров'ю

Проблема професійного стресу, пов'язаного з високим нервово-емоційним напруженням у осіб операторських професій та вдосконалення принципів психофізіологічного добору

Удосконалення методів діагностики, лікування та профілактики професійних та професійно зумовлених захворювань

ТЕОРЕТИЧНІ НАДБАННЯ

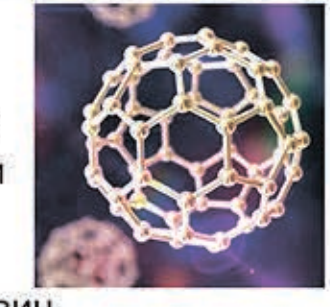
ТОКСИКОЛОГІЯ ХІМІЧНИХ СПОЛУК

- Обґрунтовано принципи токсиколого-гігієнічної оцінки інгібіторів корозії металів, полімерних композицій мастильно-охолоджуючих рідин, лікарських препаратів; розроблена класифікація, запропоновано гігієнічні заходи.
- Встановлено чітке співвідношення між елементами пристосувальної реакції та «полюми» у реакції-відповіді організму на дію хімічних чинників довкілля. Визначено критерії оцінки норми, адаптації, преепатології та патології хімічного генезу.

- Обґрунтовано імунологічні критерії токсичного впливу важких металів на організм і доведена перспективність їх застосування для ранньої діагностики інтоксикації важкими металами.

- Теоретично обґрунтовано, експериментально і клінічно доведено ефективність застосування унітопу, сукцимеру, альфа ліпової кислоти, лектину, кверцетину, глутаргіну як засобів профілактики негативного впливу важких металів на організм.

- Експериментально доведено можливість і ефективність застосування альтернативних методів і моделей (культури клітин людини та тварин) для оцінки гострої токсичності солей і наночастинок важких металів, дезінфікуючих засобів та інших хімічних речовин.

- На основі досліджень особливостей токсичності наночастинок металів в умовах *in vitro* та *in vivo* визначені критерії та запропоновано алгоритм оцінки біобезпеки наноматеріалів.

- За дослідження "Важкі метали як небезпечні для людини забруднювачі довкілля України: медико-екологічне дослідження, обґрунтування та досвід впровадження профілактичних заходів" присуджено Державну премію України в галузі науки і техніки (2002).

УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОГО ДОБОРУ

- Розроблені науково-методичні основи професійного психофізіологічного добору працівників екстремальних професій (з підвищеною небезпечкою для життя).

- Поглиблено уявлення про механізми розвитку стану монотонії у осіб операторських професій як прояву фундаментальних закономірностей функціонування організму в залежності від типологічних властивостей ВНД (сила, рухливість, врівноваженість, мобільність), що формують поведінкові реакції, у поєднанні з деприваційним впливом зовнішніх і внутрішніх подразників виробничого середовища і трудового процесу.

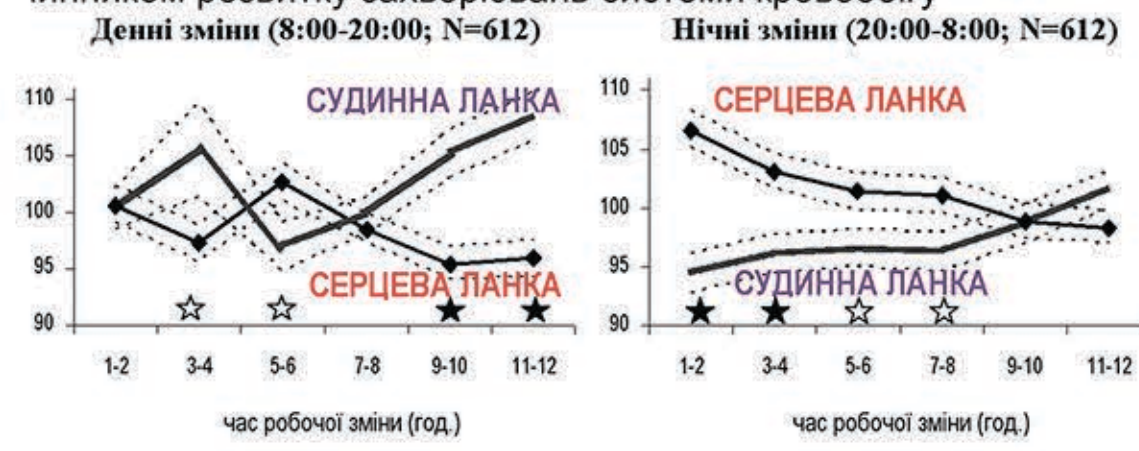
- Побудовані логістичні моделі та розроблено підходи для визначення рівня та прогнозування формування хронічної втоми у операторів з урахуванням різних механізмів її розвитку.

- Запропоновано адекватні методи психофізіологічного тестування на основі сучасних інноваційних технологій.

- Цикл робіт "Сучасні проблеми операторської праці" отримав премію імені В. Ю. Чаговця НАН України (за особливо вагомі досягнення в галузі фундаментальної і прикладної фізіології) (2016).

ФІЗИОЛОГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗМІННОЇ ОПЕРАТОРСЬКОЇ ПРАЦІ

- Встановлено порушення саморегуляції кровообігу, що є чинником розвитку захворювань системи кровообігу

- Доведено, що у працівників змінної праці з високим нервово-емоційним напруженням у віці після 40 років значно зростає напруженість адаптаційних реакцій, проявом чого є виснаження ресурсів адаптації біоелектричної активності головного мозку і зростання симпатикотонічних регуляторних впливів, що збільшує ризик серцевих катастроф.

- Особи, що виконують шкідливі роботи з високим фізичним та/або нервово-емоційним напруженням (класи умов праці 3.3-4) і систематично працюють в нічні зміни, біологічно старіють раніше своїх однопітків на 5-17 років, формуючи групу ризику підвищеної захворюваності, передчасної втрати працездатності та смерті.

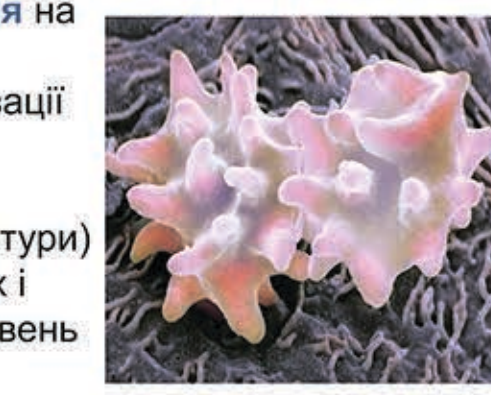

КОМБІНОВАНА ДІЯ ЧИННИКІВ УМОВ ПРАЦІ

- В умовах хронічного експерименту встановлено, що сумація біологічних ефектів при комбінованій дії фізичних чинників різної енергетичної природи (температура повітря, шум, електромагнітні поля) може здійснюватися на різних структурно-функціональних рівнях системної організації організму, серед яких системи антиоксидантного захисту і перекисного окислення ліпідів є універсальними ланками в системних реакціях цілісного організму.

ГІГІЄНИЧНА ОЦІНКА НОВИХ ЧИННИКІВ ВИРОБНИЧОГО СЕРЕДОВИЩА

- Досліджено поширеність та встановлено особливості впливу нових факторів виробничого середовища – гігієномагнітного поля та світлодіодного освітлення на організм людини, запропоновано гігієнічні рекомендації щодо оптимізації світлового середовища від нових світлодіодних джерел освітлення (з урахуванням їх колірної температури) та геомагнітного фону у виробничих і офісних приміщеннях (безпечний рівень індукції 25-50 мкТл).

Екіноцити - трансформовані еритроцити під дією ГТМП

- За цикл робіт зі світлодіодного освітлення у співпраці з Інститутом фізики напівпровідників ім. Лашкарьова НАН України присуджено Державну Премію України в галузі науки і техніки (2017).

ОСОБЛИВОСТІ АДАПТАЦІЇ ЛЮДИНИ ДО УМОВ АНТАРКТИКИ

- Комплексними клінічними і психофізіологічними дослідженнями встановлено, що в умовах Антарктики у зимовік відбуваються складні процеси перебування функціонального стану серцево-судинної, центральної нервової системи та психоемоційної сфери, які свідчать про певний рівень дезадаптаційних порушень, розвиток стану хронічного стресу та формування синдрому "вигорання" – психічного виснаження. Запропоновані профілактичні та реабілітаційні заходи.

ТОКСИКОЛОГІЯ ПЕСТИЦИДІВ

- Доведено виняткову значущість неінвазивних тестів біомоніторингу для виявлення експозиції пестицидами, розладу мінерального обміну та для діагностики порушень репродуктивного здоров'я жінок.

- Започатковано використання сольватативної теорії Абрахама для кількісної оцінки ризику надходження пестицидів шляхом визначення коефіцієнту проникнення і подальшого його застосування у європейських моделях оцінки ризику - предикативній (EUROPEM) та ситуативній (BBA).

- Запропоновано математичне моделювання процесу проникнення крізь шкіру пестицидів з використанням основних положень теорії дифузії Фіка. Розроблено "реверсне" нормування пестицидів на поверхні шкіри як альтернативний метод гігієнічного нормування хімічних речовин.

- Створено перший і досі єдиний на Пострадянському просторі учбовий посібник Для вищих навчальних закладів та підвищення кваліфікації «Аналітична хімія залишкових кількостей пестицидів».

- З метою гармонізації національних підходів з міжнародними вимогами Сервосоюзу у сфері застосування пестицидів вперше в країні Створено «Довідник вибраних термінів з пестицидів в аналітичній хімії, екологічній, токсикології та агрохімії».

МОЛЕКУЛЯРНО-ГЕНЕТИЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ У ПРОФІЛОЛОГІЇ

Протягом останнього десятиліття започатковані та успішно розвивається новий напрям у медицині праці – визначення ролі генетичної складової у розвитку професійних та виробничо обумовлених захворювань.

Дослідження молекулярно-генетичних маркерів ризику розвитку та маркерів резистентності до таких профзахворювань дихальної системи як пневмококоз, ХОЗЛ, астобостомовлені захворювання, а також стовосно захворювань системи кровообігу (АГ, ІХС), дозволили з'ясувати роль вугільного пилу, як тригерного чинника експресії генів «протеоліз-антипротеоліз», у патогенезі ХОЗЛ у шахтарів вугільних шахт і запропоновувати алгоритм виявлення генетичної схильності до ХОЗЛ. Встановлені закономірності мають загально-соціальну значущість.

ПНЕВМОКОКОЗ

ЕПІДЕМІОЛОГІЯ ПРОФЕСІЙНОГО РАКУ

- Встановлено нові закономірності щодо епідеміології і мультифакторності етіології професійного раку. Обґрунтовано нові методологічні принципи визначення вкладу виробничих чинників у розвиток злоякісних новоутворень, що базуються на визначенні показників індивідуального ризику з урахуванням встановленого канцерогенного потенціалу виробничих чинників.

- Розроблено методологію системної та ризик-орієнтованої профілактики найбільш поширених у країнах Європи злоякісних новоутворень професійного генезу (раку бронхів та легень, мезотеліомі плеври, раку та меланоми шкіри).

Частота локалізації професійного раку

Інститут видає УКРАЇНСЬКИЙ ЖУРНАЛ З ПРОБЛЕМ МЕДИЦИНИ ПРАЦІ, що індексується в INDEX COPERNICUS INTERNATIONAL (з 2015р.)

В Інституті працює СПЕЦІАЛІЗОВАНА ВЧЕНА РАДА Д 26.554.01. За 25 років захищено 45 докторських дисертацій і 133 – кандидатських

За 25 років опубліковано:

107 монографій, посібників, довідників

3005 статей у журналах та збірках

За останні 10 років розроблено:

640 гігієнічних нормативів та регламентів (ДСТУ, ДСН, ГН, ГДР, ГДК та інших)

32 об'єкти інтелектуальної власності

чисельні методичні вказівки, рекомендації, інформаційні листи, пропозиції, тощо

